

اسلام مجبور

مطاری : برینٹی بر هیات ، عیاشی بر دیبر ، در .

میل ۲ صائی ۲۹ ۲۹ کانون نای - ۱۳۳۰
مدیری : حلیم ثابت
جلد ۲

قرآنہ کریم

« واذ قال موسیٰ بقومہ . . . فذبحوها وما کادوا یفلحون . . . » مرجوم ، ناستری رفیت

اجماع

اجتہاد ، مجتہد حلیم ثابت
[بر جماعتک ملی خرمته غائبہ عرفی دا ئما جانی و فاعلہ . ملی عرفک تجلیاتہ مظہر
اولان کیسہ لہ . مجتہد اجتہادی ممتاز در . مجتہد لک بوتون دیدیکاری منسوب اولہ قلمی
انوذک حسن قبولہ مظہر اولور . جفتای راشدین زمانہ ندرہ اسلام عرفک عملی و مجتہد
اندیلر . مجتہد عیاشی و تابعیلر ده بولہ اندی بر مجتہد لک بالک ز غلیرنک جو قضاہ تیرا شن
کیسہ لک لدر . مجتہد اولتی اینچون اولہ دنجری « اجتہاد شرط لری » اولتی اوزرہ کوسولین
شیلن کافی دکلدر . عرفنر ہر اجتہادی نوعہ و ہر اجتہادی نمودجہ کورہ تبدل ایدر . مجتہد لدرہ
ہر اجتہادی نوعہ و نمودجہ کورہ کیشیر . اجتہاد قیاسی نیک محیط و زمان اعتبار لہ ذہ کیسہ سی]

فقہ

اجتہاد خطاری منظوری زادہ سفید
[شریعت قوانین ساثرہ کپی بر امر اعتباری ، بر موجود ذمیدر . فقہا شریعت
بر موجود خارجہر ظاہر کیندی طرفین شریعت اسلامہ نامہ بر جوق احکام وضع
ایتملر . و بونقطہ دن شارع طرفین دکلہ صرف اسکی قہم لک خطیات اجتہادی لری نتیجہ سی
اولہرق شریعت اسلامہ بہ نسبت استکبری احکام ، احتیاجات حیاتیہ اللہ توفیق و معاملات
ناسہ تطبیق اولونہ میور]

ضابطہ

اسلامیتہ عقل خندہ شیخ ادہ ہالی

عرف اویائی

تورکہ کورہ وظیفہ کورک آب ضیا

ہواوت

[ایچی خفتہ لک جہاد خبر لری ، روسی تبلیغاتہ کورہ]

نسخہ سی ۶ بارہ دز

توزیع بری « زمان کتبخانہ سیدر »

مطبوعہ خبریہ و شرکائی

اوزره بولون یوزلر، آتکچون اودورلره کوره یاییلان اجتهادلرک یو کونک عرقه اویه میه جتی بک طبعدر .

محیط اعتباریه ده کیشمه سی : چونکه محیطلرک ده کیشمه سی بعضاً اجتماعی تشکلاتک ده ده کیشمه سی موجب اولوز . بونک نتیجه سی اوله رقی بالطبع عرفلرده بری برینه اویماز . شو حاله بر محیطه کوره یاییلان اجتهادک دیگر بر محیطه کوره قیمتی اولماق بک ممکندر .

نصلکه عراق مکتب فقهینه کوره یاییلان اجتهادلر، حجاز لیلرجه «رای» تلقی اولونوردی . عراقیلر ده حجاز لیلرک اجتهادی اکیک بولورلردی . امام شافعی حضر تیرینک «مصرده کی اجتهادلری حجاز وعراقده کی اجتهادلرندن آزچوق اوزاقلاشدی . یوندن دولاییدرکه برنجی اجتهادلرینه «قول قدیم» ایکنجیلرینه ایسه «قول جدید» نامی وریلدی .

ملهم ثابت

اجتهاد خطالری

انسانلر بالطبع مدنیدرلر، دائماً بری برلرینه معاونت و اشتراک ایله ادامه حیات و معیشت ایدهرلر .

حیات و معیشتلری؛ تقسیم اعمال صورتیه قابل اوله بیلیر . محتاج اولدقلری غذا و لباس و مسکن ارباب زراعت و صناعتهک و اصحاب تجارتک متمادی و متنوع سعیری ایله متیسر اولور .

بو صورته اولان حیات اجتماعیلرینک نظام و انتظام اوزره جریانی ایچون قانونه احتیاج واردر .

ایشته شریعت بو احتیاجی ازاله مقصدیه وضع اولمش بر قانوندن بشقه یرشی دکلدر .

بو، بر حقیقت مسلمه در که غیر قابل رد وانکار در؛ بوتون علما و عقلا تسلیم و قبولنده تردد ایتمزلر. کتب حکمیہ و کلامیہ ده حتی کتب فقہیہ ده عرض ایتمدیکم. وجهله تبیین و تصریح اولمشدر. شایان حیرتدر که بداعه عقولک قبول و تضدیق ایتمدیکی بو حقیقت مسلمه یه قارشوده مقابله و مکابره ایدنلر اکسیک اولمادیغی ایچون مستغنی عرض و ایضاح اولدیغی حالده تفصیل و ایضاح ایتمکه لزوم حس ایتمدم .

شریعت عرض ایتمدیکم وجهله بزقانون مدنیندن بشقه برشی اولمادیغی ایچون محتوی اولدیغی احکام، احکام اعتباریه در. خارجده وجود حقیقی اولان احکام قیلندن دکلدر .

نصل که قوانین سائره نك احکام موضوعه سی و اضح قانونك اعتباراتندن عبارتدر؛ شریعتك احکام موضوعه سی ده شارعك اعتباراتندن بشقه برشی دکلدر. شارع نصل اعتبار ایدر ایسه آندن عبارت قالیر: واجدیر دیر ایسه واجب اوله رق. تلقی اولتور. بالعکس ممنوعدر دیه جک اولورسه ممنوع اولوق اوزره قبول اولتور. خارجده هیچ بر حال و کیفیت اثبات ایدنش اولماز .

ایشته بویله اعتباراتندن عبارت اولدیغی ایچون احکام شریعتده موجودات خارجده جاری اولان طبیعتك حکم و مقتضای جریان ایتمز؛ چونکه امور اعتباریه نك وجود خارجیسی یوقدر، بونلر موجودات ذهنیه دندر. موجودات خارجده جاری اولان قانون طبیعت موجودات ذهنیه ده جاری دکلدر. بناءً علیه احکام قانونیه حقدده حکمت طبیعه نك جوهر، عرض ماخنی، عرض انتقال ایتمز و یاخود قیام العرض بالعرض جائز دکلدر کی بخاطر تطبیق اوله ماز .

مثلاحق تالیف قانونی وضع اولتور . حق تالیف ورثه یه انتقال ایدر دینور. آرتق بو حکم قانونی یه قارشو واضع قانونك مؤلف حقدده اعتبار و اثبات ایتمدیکی حق تالیف، جوهر دکلدر که انتقال ایتمسون، عرض نصل انتقال ایدر؛ دیمک معناسز اولمازمی چونکه مؤلف حقدده واضع قانونك اثبات و اعتبار ایتمدیکی حق تالیف، صرف بر امر اعتباریدر، وجود خارجیسی یوقدر جوهر و عرض مفهومی ایسه موجود خارجی اقسامنددر. امور اعتباریه یه اصلاً

شوالری یوقدر . بناءً علیہ امر اعتباریدن عبارت اولان حق تألیفہ نہ عرض
نہدہ جوہر تمیری اطلاق اولونہ بیلیر . اشته بویاہ حق تألیف برامر اعتباریدن
بشقه برشی اولدینی ایچون ورثہ بہ انتقالی دہ حقیقی بر انتقال دکلدز . واضع
قانون انتقال ایدر دیرایسہ منتقل اولور . بالعکس انتقالی اعتبار ایتمہ چک اولور
ایسہ انتقال ایتمز .

خلاصہ کرک قوانین سائرہ نک و کرک شریعتک بوتون احکامی اعتباریدن
بشقه برشی دکلدز . احکام اعتباریہ ، عرض انتقال ایتمز و یا خود قیام انعرض
بالعرض جائز دکلدز کی قواعد فلسفہ نک محل تطبیق دکلدز . بیانات فلاسفہ
نظر اعتبارہ آلتق اقتضا ایدرایسہ احکام شریعتک امور اعتباریہ دن اولدینی
وبوکی قواعد فلسفہ نک احکام شریعتہ قابل تطبیق اولدینی تعین ایدر . شویاہ کہ
فلاسفہ عرض وجوہر تعیرلرینک امور اعتباریہ بہ عدم شمولی بیات ایتدکن
بشقه امور عامہ مباحثہ دہ وجوب ، امتناع و امکانک امور اعتباریہ دن اولدینی دہ
تصریح ایدیورلر .

وجوب و امتناع و امکان احکام شریعتدن اولان وجوب ، حرمت ، جوازدن
بشقه برماعتدہ دکلدز .

اشته بو صورتلہ احکام شریعتک بیانات فلاسفہ بہ نظراً امور اعتباریہ دن
اولدینی و آنلر حقتہ عرض تعیرینک اطلاق اولنہ میہ جنی تعین ایتمش اولور .
فقہاء سالفہ تصور نظر لریدن بو حقیقتدن غفلت ایدیورلردہ خیار رؤیت ،
خیار شرط کی بعض خیارات ورثہ بہ انتقال ایدہ من . چونکہ عرض عرض
انتقال ایتمز دیورلر .

فقہاء ، بوسوزلریلہ تناقض دہ ایتمش اولیورلر . چونکہ ینہ کندیبری احکام
شریعت ، جواهر مزاحمہ سندہ در . بر محلدن دیگر محله نقل اولنہ بیلیر دیہ تصریح
ایدیورلر :

اوت احکام شریعت بر محلدن دیگر محله نقل اولور . شریعت اسلامیہ دہ
بونک امثال و نظائر ی پک چوقدر . فقط عرض اولدینی ایچون انتقالی تجویز
ایتمدیگری خیار رؤیتلر ، خیار شرطلر عیناً احکام شریعتدن دکلی ؟

بویله خیاراتک ورته‌یه عدم انتقالی مسئله‌سی اودرجه عطف نظر اهمیت ایدیه
 جک ساتلدن اولماسه بیه فقط بومسئله‌نک استناد ایتدیکی «احکام شریعت اعتبار اتدن
 عبارت دکل، خارجه موجود اولان احکام وصفات حقیقه دندر» اساسی قدر
 مهم و آجیق خطا تصور اولته‌ماز. چونکه بورای باطل نتیجه‌سی اوله‌رق کتب
 فقهیه ده پک چوق مسئله تصادف اولتور. اشته از جمله عصر بمزده کی تجارت
 و اقتصاد یانده غیر قابل تطبیق اولان «بیع معدوم باطلدر» مسئله‌سی یالکتر بواساس
 باطله استناد ایدیور. بشقه استناد کاهی یوقدر چونکه فقها بیع معدومک
 بطلانی حقه‌شارع طرفدن برشی وارد اولدیغنی کتدیلمی ده اعتراف ایدیورلر.
 کندی یاننده اولیان برشی بیع ایتمکدن حضرت پیغمبرک منع ایتدیکی حقه‌ده
 بعض اصحابدن روایت اولدیغنی و بونکله بیع معدومک باطل اولدیغنی ادعا
 ایدنلره او بولده هیچ بر روایت یوقدر، بویله برشی اصحابدن نقل اولمامشدر.
 دیورلر فقط بیع بر عقددر، معدوم محل عقد اوله‌ماز، معدوم هیچ برشی دکلدر،
 نصل معقود علیه اوله بیلیر، دیه استدلال عقلی صورتیه بیع معدومک بطلانیه
 قائل اولیورلر. اوت معقود علیه اولق بر صفتدر. فقط خارجه وجودی
 اولان صفت حقیقه دکل بر صفت اعتباریه‌در. شارعک اعتبار محضدن عبارتدر.
 خارجه وجودی یوقدر، خارجه وجودی اولیان صفات اعتباریه، موصوفلرینک ده
 خارجه وجودی اقتضا ایتمز، صفات اعتباریه ایله معدوملرده اتصاف ایده‌یلر؛
 یوقه معدوم هیچ بر صفت ایله اتصاف ایتمز، ذمک قدر هذیان تصور اولته‌ماز.
 چونکه بوسوز کندی حکمنی ینه کندینی تکذیب ایدوب دوریور. کندی
 کندینی تقض ایدیور.

چونکه هیچ بر صفت ایله توصیف اولته‌مامق‌ده بر صفتدر، بر صفت اعتباریه
 لیه‌در. معدوم بر صفت ایله توصیف اولته‌ماز دینلیرسه معدومی بر صفت
 لیه ایله یعنی بر صفت ایله توصیف اولته‌مامق صفتیه توصیف ایتمش اولیورمی.
 اشته کوریلدیورده بیع معدومک بطلانی حقه‌شارع طرفدن هیچ برشی
 وارد اولدیغنی حالده فقها معقود علیه اولق کی شارعک اعتبارندن بشقه ماعت
 و حقیقی اولیان بر صفت اعتباریه بی خارجه موجود اولان بر صفت حقیقه‌در

زعمیه خارجه موجود بر موصوف، بر موضوع خارجی اقضا ایدر، دیه حین عقدده معقود علیه موجود دکل ایسه عقدک بطلانته قائل اولمش. ایشته بویه بیع معدومک بطلانی مسئله سی ده عرض ایتدیکم وجهله موضوع بحث و مقاتلز اولان احکام شریعت احکام اعتباریه دن دکل ده خارجه موجود اولان احکام حقیقه دندر. اساس باطلی اوزرینه تأسیس اولمش بر مسئله در.

بوندن بشقه ینه او اساس باطل اوزره تأسیس مدعا ایدرک عقد اجاره نک علی خلاف القیاس بر عقد اولدینی ادعا ایدیورلر. شویله که عقد اجاره، حین عقدده موجود اولان منافع مأجوزی بیع ایتمک دیکدر. بناء علیه بیع معدومدر، بیع معدوم ایسه باطل اولدیتدن عقد اجاره نک ده بطلانی اقضا ایدر. ایشته قیاسک مقتضای بودر، فقط ضرورت و احتیاجه بناء علی خلاف القیاس مجوز ایدلشدز دیورلر.

کوردیلورکه اجاره نک علی خلاف القیاس بر عقد اولدینی ادعای ده بیع معدومک بطلانته استناد ایدوب دوریور. بیع معدومک بطلانی ایسه عرض ایتدیکم وجهله موضوع مقاتلز اولان اساسدن نشئت ایتدیکی ایچون اجاره نک علی خلاف القیاس بر عقد اولدینی ده عین اساس اوزره تأسیس ایدلش ینه او اساس اوزره ایتمک ایدن مقدمات دها زیاده تسلسل ایدرک غصبی ترویج ایدن حقوق مشروعیه غصبی کبی بر فعل غیر مشروع ایله ابطال ایدن و منافع منصوب مضمون دکلدره، مثله سنه قدر منجر اولیور. چونکه اجاره ده بدل اجاره منافی، منافع مأجوزی تضمیندن عبارت اولدینی حالده اجاره یه علی خلاف القیاس ثابت اولش بر عقددر ذیه غصبی اجاره یه قیاس ایده میورلر. ایشته بویه او اساس معهوده استادا اول امرده بیع معدوم باطلدر، مسئله سی وضع اولیور ایکنجی درجه دهده بیع معدومدن بشقه برشی اولدینی ایچون اجاره علی خلاف القیاسدر، اساسی قبول ایدیور. اوچنجی اوله رقیده اجاره علی خلاف القیاسدر دیه غصب، اجاره یه قیاس اولته میورده منافع منصوب مضمون دکلدر دینیلور.

خلاصه، فقهای سالفه نک تلقیاتی احکام شریعت امور اعتباریه دن دکل خارجه

وجود حقیقی اولان احکام مندر رأی باطلی اوزره جریان ایدرک احتیاجات عصر ایله .
 غیر قابل توفیق وقواعد حق و عدله مخالف اولان بویه بر چوق مسئله لر وضع اواندی .
 اعتبارات شارع دن عبارت اولان شریعتی بر موجود خارجی فرضیه خارجه .
 موجود اولمان شیر احکام شریعت ایله اتصاف ایده من ظن و ذهابنده بولونلیدی .
 عرض ایتدیکم وجهله شریعت بر موجود ذهنین عبارت واحکامی اعتبار اتدن
 بشقه برشی دکلدرد . بناء علیه خارجه وجود موضوع اقتضا ایتمز . معدوملرده
 احکام شریعت ایله اتصاف ایده بیلیر . چونکه احکام اعتباریه خارجه موجود
 اوله ماز آنلرک بالکمز وجود ذهنی واردر . فن منطقه بیان اولدینی اوزره
 بویه احکام ذهنین متحصل قضیه لرک موضوعی خارجه موجود اولق
 لازم دکلدرد .

فقط فقها ، احکام شرعیه نك وجود ذهنی اولان احکام اعتباریه دن
 اولدینی ادراک اتمدکلرندن موجودات خارجه ده جاری اولان احکام طبعی
 احکام شرعیه ده تطبیق ایدرک عرض ایتدیکم وجهله بعض خیارانک ورثه به
 انتقالی منع ایدیورلر . اعتبار اتدن عبارت اولدینی ایچون شارعک هر وجهله
 تصرفاتی کوردکجه شارعک هر وجهله ولایت تصرفی واردر . موجودی معدوم
 فرض ایده بیلیر ، معدومی موجود منزله سنه تنزیل ایدر ؛ فقط خلاف قیاس
 اولور دیورلر .

کویا احکام شریعت ایله اتصاف ایده بیلیمک ایچون بویه اعتباراته ، معدومی
 موجود فرض اتمک لزوم واحتیاج وارمش ، موجود اولمان برشی احکام شریعت
 ایله متصف اوله ماز ایتمش .

ایشته بویه موجودات خارجه ده جاری اولان احکام طبعی موجودات
 ذهنین عبارت اولان احکام اعتباریه ده ممکن اولدینی قدر تطبیق ایتیمک
 ایستورلر وبویه موجودات ذهنیه ده موجودات خارجه ده جاری اولان قانون
 طبعی اجرا ایتیمک کبی هیچ خاطر و خیاله کلیمان اساسلرینه مخالف اوله رق
 شارعک تصرفاتی کوردکجه خلاف قیاسدر ، علی خلاف القیاس نابت اولان شی

مقیس علیہ او اہماز، دیہ او نقطہ دہ مصلحت عامہ و منفعت عمومیہ نظر اعتبار لرندن
ساقط اولیورده توسیع دائرہ اجہاد ایہد میوزلر .

هیچ موجودات خارجیہ دم جاری اولان طبعک حکم و مقتضای موجودات
ذهنیہ دہ تخلف ایتمی، ذهنزدہ تصور ایتمیکمز آتش ذهنزی یا نماز
ایسہ تخیل ایتمیکمز طاغیر طاشلر قوہ خیالیہ متری پارچالامز، نقلت بخش
اولماز ایسہ خلاف قیاسی اولور . هیچ وجود خارجی ایله وجود ذهنی مقایسہ
اولہ بیلمیری؟ خارجیہ جاری اولان قانون طبیعت موجودات ذهنیہ دہ جریان
ایتمز ایسہ نهدن خلاف قیاس عد اولونسون؟!

منصوری زاده

معبود

خطبه

اسلامتد عقل حقتده

الحمد لله وحده . والصلاة والسلام على من لا نبي بعده .

ای ناس ، کلیکز ؛ دکلیکز . بالله ییککز ؛ عبرت آلیکز . یاشایان ثولور ؛
ثولن قنا بولور . یالکز او املرکه دوشونجهی بیلمش ، بولمش ؛ تا کری به
ایناشمش ، پیغمبره اویمش . او املرکه تا کرینک بیوردقلرنی عقل ایله
دوشونمش ، طاممش ؛ پیغمبرک کوستردکلرنی درین درین دوشونمش ،
اکلامش . او املرکه دنیالری ایچون دوشونمش ، طاشنمش ؛ آخرتلی
ایچون اکلامش ، طاشنمش . او املرکه کندیلرنی دوشونمش ، بولمش ؛
کله جکلری ده دوشونمش ، چلیشمه به قویولمش . او املرکه برلرنی ، یوردلرنی
قازامش ، طونامش ؛ اونی یاشامه بی دوشونمش ، ایلریتمه دن کری قالممش .
او املرکه دین فاردہ شلرنی دوشونمش ، آرامش ؛ اونلر ایچون کزمش ،